

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

В.А. ВЕРГУНОВ,

директор ННСГБ НААН,

*доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН,
заслужений працівник сільського господарства України*

ДОРОГІ ГОСТІ!

ШАНОВНІ КОЛЕГИ ТА УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ!

У 200-ту річницю від дня народження Великого Кобзаря, дух якого разом із Михайлом Грушевським, Іваном Франком, Лесею Українкою, Григорієм Сковородою підпирає небо України, є ще одна знакова подія в житті суспільства, про яку не слід забувати і навіть зробити все можливе, щоб достойно відзначити, хоча б на відомчому рівні. Вже друге десятиріччя разом зі співробітниками єдиного на пострадянському просторі Інституту історії аграрної науки, освіти та техніки при Національній науковій сільськогосподарській бібліотеці НААН доводимо, що держава Україна має всі підстави пишатися наймолодшою складовою природознавства та культури нації – сільськогосподарською дослідною справою. Її поява навіть у світовому вимірі багато в чому пов'язана з українськими землями і особливо з Полтавщиною. Її чорноземи стали першоосною морфолого-генетичного або наукового ґрунтознавства чи фундаментальною основою галузевого дослідництва як галузі знань після виходу у світ книги геніального вченого професора В.В. Докучаєва «Російський чорнозем» у 1883 р., а створення наступного року Полтавського дослідного поля дало відлік сільськогосподарській дослідній справі як організації. Домінуюча більшість напрацювань учених-аграріїв та окремих інституцій за 130 років організаційного існування галузевого дослідництва в Україні у вигляді книг, брошур, рекомендацій, статей у часописах тощо не тільки зберігає, але всіма можливими засобами вже третє століття репрезентує Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України – третя за своїми фондами книгозбірня світу з понад 1 млн. видань на 35 мовах з 59 країн. Серед них є частина воістину унікальних екземплярів. Не випадково згідно з відповідним розпорядженням уряду фонд видань ХІХ століття з аграрної тематики нашої установи віднесено до категорії національного надбання.

Все разом дає нам підстави сьогодні проводити свою чергову дев'яту всеукраїнську конференцію молодих вчених та спеціалістів як плановий захід Національної академії аграрних наук України до Дня науки, присвячену 130-річчю створення Полтавського дослідного поля або «українського ротамстеду» через розуміння вислову видатного письменника А.П. Чехова: «Національних таблиць множення не існує», а також, як кажуть, поклику В. Липинського: «Ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути» та пророцтва фундатора академічної науки в Україні академіка В.І. Вернадського «Історія знання й організація науково дослідницької роботи людства є

найнеобхіднішими для досягнення правильного охоплення найближчого майбутнього».

Про місце і значення зробленого за час функціонування сучасної Полтавської дослідної станції ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства та агропромислового виробництва НААН в історії існування галузевої науки в Україні заслужено написано, мабуть, найбільше і, головне – з широким персоніфікованим наповненням порівняно з іншими діючими сьогодні інституціями. Але, притримуючись думки фундатора української академічної науки В.І. Вернадського: «Історія науки повинна критично укладатися кожним науковим поколінням і не тільки тому, що міняються запаси наших знань про минуле, відкриваються нові документи або віднаходяться нові прийоми реставрування того, що було. Ні! Необхідно знову історично виходити в минуле, тому що завдяки розвитку сучасного знання, в минулому здобуває значення одне і втрачає інше. Кожне покоління наукових дослідників шукає і знаходить в історії науки відображення наукових течій свого часу. Рухаючись вперед, наука не тільки створює нове, а й неминуче переоцінює старе, пережите...», сьогодні всі разом спробуємо ще раз переоцінити або, скоріш, використати краще з минулого в умовах чергових реформацій системи влади в Україні, а значить, і різних цінностей. Під них підпадає наука і освіта, здобутки яких, як виявилось, найбільш визнані цивілізованим світом і, головне – посідають виняткове місце у категорії духовних першоджерел української нації, а відтак є основою ідеології з боку держави. Якщо так, то всілякі зміни особливо стосовно укладених століттями традицій та підходів повинні відбуватися (в разі потреби) зважливо, прозоро і поетапно, без катаклізмів і політичних уподобань, тим паче, окремих зацікавлених. Тому розглядаю положення пункту 2 наказу № 174 «Про введення в дію «Дорожньої карти розвитку української освіти» від 28 лютого 2014 р. по Міністерству освіти і науки України, а також окремі параграфи Закону України «Про вищу освіту», який вже пройшов без обговорення перше читання у парламенті як до кінця непродуманими і не державницькими, бо вони прийняті без урахування їх руйнівних наслідків для і так політизованого суспільства. З цього приводу особисто звернувся до в.о. Президента України О.В. Турчинова. З-поміж іншого у листі порушив також проблеми майбутнього сільськогосподарської дослідної справи в Україні як одного з ключових важелів підвищення продуктивності вітчизняного сільського господарства – основи основ продовольчої безпеки, а значить, і державності.

Згадуючи слова Г.Г. Сковороди: «Вас Бог одарував ґрунтами, але раптом може то пропасти...», переконаний, що в разі подальшого гарно знайомого для українців «стану душі»: «І я не я, і хата не моя...», досить скоро, принаймні про здобутки українського галузевого дослідництва, будуть говорити виключно історики на таких, як сьогодні, зібраннях. А про те, що вони були і навіть у світовому контексті еволюційного поступу наукової думки, всі присутні почують у семи наукових доповідях, підготовлених на прохання Оргкомітету конференції. Три з них в тій чи іншій мірі будуть присвячені 130-річчю Полтавської дослідної станції, решта – становленню та розвитку вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи і генеруючим складовим її

повноцінного функціонування, в першу чергу щодо освітньої підготовки фахівців. У кінці буде надано слово всім бажаючим в межах п'яти хвилин для обговорення, а також внесення доповнень чи пропозицій до офіційних доповідачів.

Якщо приймається така програма нашого зібрання, що розраховане на тригодинну роботу в межах регламенту, дозвольте його розпочати!

